

Lidt om Hjortekærs og Lundtoftes tidlige historie

Lundtoftegårds udstykning

Hjorthøj Grundejerforening blev oprettet i 1963 i forbindelse med opførelsen af husene på udstykningen fra Erik Jensens gartneri et par år tidligere (1960). Det eneste, der er tilbage nu, er Erik Jensens privatbolig, Hjortekærsvej 171, samt den tidligere formandsbolig, Hjortekærsvej 169.

Matrikelnummeret for området er 14, og derudover har hver grund en 2-bogstavskombination. Nummeret stammer fra den gård, der oprindeligt havde jorden, nemlig Lundtoftegård. Dens jorder gik fra Lundtoftevej i nord til Dyrehaven i øst og så sydpå til omkring Dannebrogsgade lidt nede ad Hjortekærsvej. Alle grundene her har altså matrikelnummer 14. Se **Fig 1. Kort med Hjorthøj/Gadevangen, og Lundtoftegårds område**.

Spørgsmålet er jo så, hvorfor lå Lundtoftegård i Hjortekær og ikke i Lundtofte? For at forstå dette kan vi se på områdets historie, og det vil sige primært Lundtoftes historie.

Lundtoftes historie

Oprindeligt lå de gårde, der hørte til Lundtofte landsby, samlet omkring gadekæret i Lundtofte. I 16- og 1700-tallet bestod landsbyen af 9 større gårde og et antal mindre huse (**Fig 2. Kort 1766**). Hver enkelt gård havde jord mange forskellige steder og jorden blev i væsentlig grad dyrket i fællesskab. Da Kong Christian V i 1670 udvidede Dyrehaven til dens nuværende størrelse, indrog han ikke alene nogle af Lundtoftes jorder, men nedlagde også landsbyen Stokkerup, hvorefter adskillige af beboerne herfra slog sig ned i Lundtofte (**se Fig 2**). Adskillige gårde, både i Lundtofte og Stokkerup har dog nok stået tomme efter Svenskekrigene, så trods disse ændringer var der fortsat kun 9 gårde i Lundtofte, da jorden blev udskiftet efter 1777 i forbindelse med de store landboreformer (der udover udskiftningen også omfattede fastlæggelse af størrelsen af hoveriarbejdet med mulighed for kontant betaling i stedet for, samt ophævelse af stavnsbåndet). Ved udskiftningen blev jorden omfordelt således, at hver enkelt gård fik et samlet stykke jord, og meningen var så, at den enkelte gårdejer kunne flytte ud fra landsbyen og bygge sin gård på denne nye jord.

På det tidspunkt hørte Lundtofte under Brede Gods, og da man begyndte at opdele og nummerere de nye jorder, fik Brede to grunde, nr 1 og 2, møllerne (Fuglevad, Ørholm og Nymølle) blev til nr 3, 4 og 5, og så var der 9 numre til landsbyens gårde. (**Fig 3. Matrikelkort Lundtofte**). Den første gård – nr 6 – var Egegården, der straks flyttede ud til sin nuværende placering op mod Troldehøj næsten nede ved Ørholm. Nr 7 var Lille Ørholm, der flyttede ud til sin nuværende placering på Nøjsomhedsvej. Men vi kan også se, at jordfordelingen blev gennemført således at mange af gårdene kunne blive liggende ((**Fig 4. Detailkort Matrikelkort Lundtofte**) – dvs en delvis 'stjerneudskiftning'). Adskillige ligger der stadig, bl.a. de 3 gårde syd for Lundtoftevej: Matr. 10 (**Østergård**, kun stuehuset er tilbage), Matr. 11 (**Bjælkeagergård**) og Matr. 12 (**Rævehøjgård**). Og på nordsiden af gadekæret ligger **Søgården**.

Men Lundtoftegård fik nr 14, så dens jorder lå altså også et stykke væk fra den gamle landsby. Gården lå oprindeligt på vestsiden af gadekæret, men jorden kom nu til at ligge op mod Dyrehaven syd for Lundtoftevej. Den oprindelige Lundtoftegård var en 3-længet gård, men i 1797 var

udlængerne revet ned, og kun stuehuset var tilbage. Gården blev derefter købt i 1804 af Hr Drewsen, ejeren af Strandmøllen Papirfabrik, og han byggede den nye Lundtoftegård på matrikel 14 nærmest på den nuværende Hjortekærskrænten lige bag ved Gadevangens nordlige ende. Sønnen, J.C.Drewsen, overtog gården i 1809, og som der står i Lyngbybogen af 1994 (Lundtofte):

”Lundtoftegården gav den unge J.C.Drewsen, der ifølge sine erindringer kedede sig en smule ved papirmageriet, lyst og lejlighed til at deltage aktivt i landbrugsfaglige eksperimenter og i den landbrugsfaglige debat”.

Gården solgtes i 1834 til Hartvig Duncan, den blev senere lagt sammen med Dyrehavegård, for senere – i 1864 – at blive revet helt ned. I 1884 blev området (matrikel 14) udstykket, primært til gartnerier, på nær et lille stykke jord, der ved arv blev lagt sammen med matrikel 9, og på denne matrikel blev den nuværende Lundtoftegård opført i 1887 - på Lundtoftevej lige ved siden af motorvejsbroen.

Kunstnerbyen

Lad os lige komme tilbage til vores nærområde, for den sydlige del af Gadevangen – kaldet Kunstnerbyen – er jo den første større privatbebyggelse. I 1950-erne enedes en kreds af kunstnere i Lyngby-Tårnbæk Kommune om at opføre et passende antal private huse, hvor de samtidig kunne have atelier. Husene skulle helst være ret billige, så grundene blev små og husene opførtes som dobbelthuse; ydermere gik kommunen ind og støttede projektet med billige lån og de fleste af kunstnerne udførte selv en del af arbejdet. Der blev bygget i alt 12 dobbelthuse (Gadevangen 7A-23) og der bor jo stadig kunstnere i adskillige af dem. Én gang om året – i starten af november - er der et stort kunstarrangement i kommunen, hvor en række af kommunens kunstnere holder åbent hus, og sidste år var der 7 kunstnere med fra Gadevangen.

Nicolai Peitersen